

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudcem JUDr. Milanem Podhrázkým v právní věci žalobce: **R. P.**, bytem x, proti žalovanému: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křižová 1292/25, Praha 5, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 3. 2015, čj. x,

t a k t o :

- I.** Rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 3. 2015, čj. x,
se z r u š u j e a věc **se v r a c í** žalovanému k dalšímu řízení.
- II.** Žádný z účastníků **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í

Žalobce se žalobou podanou u Krajského soudu v Praze domáhal zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí, jímž žalovaný zamítl jeho námitky a potvrdil své předchozí rozhodnutí ze dne 15. 12. 2014, čj. x, kterým zamítl žádost žalobce o přiznání invalidního důchodu pro nesplnění podmínek podle § 38 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 155/1995 Sb.“), protože žalobce nezískal potřebnou dobu pojištění.

Žalobce v žalobě a navazujících četných podáních k věci uvedl, že žádal o přiznání invalidního důchodu v roce 2013 a 2014, avšak jeho žádosti byly vždy z nějakého důvodu zamítnuty. Je přitom těžce nemocný, trápí jej špatný sluch, zrak i jiné neduhy. Díky tomu je pro něj nemožné získat jakékoliv zaměstnání. Uvedl dále, že pečuje o svoji starší manželku,

kteřá je rovněž těžce nemocná, přičemž jejich příjmy nepostačují na živobytí. Vyučil se jako strojník a po ukončení školy byl přijat do papírny ve Štětí, kde pracoval 12 let. Poté byl pro špatný sluch propuštěn bez jakéhokoliv odškodnění. S ohledem na výše uvedené by mu měl být přiznán invalidní důchod.

Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby. Ve vyjádření k žalobě shrnul dosavadní průběh řízení, přičemž odkázal na obsah správního spisu a napadeného rozhodnutí. Dodal, že rozhodným obdobím pro posouzení doby pojištění žalobce je období od 14. 10. 2004, nikoli období od začátku roku 2004, jak se domnívá žalobce. K době vedení žalobce v evidenci úřadu práce žalovaný odkázal na § 5 odst. 2 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb. s tím, že žalobci byla plně zhodnocena doba, po kterou mu náležela podpora v nezaměstnanosti, a doba vedení v evidenci úřadu práce bez podpory v nezaměstnanosti v délce 1 roku. Ve výkonu trestu nebyl žalobce zařazen do práce a ke dni vzniku invalidity nebyl starší 38 let, proto nemůže být posuzována potřebná doba pojištění podle § 40 odst. 2 věty druhé zákona č. 155/1995 Sb.

Při jednáních ve věci u soudu, z nichž se žalobce omluvil, odkázala žalovaná toliko na písemné vyjádření k žalobě.

Ze správního spisu soud ověřil, že žalobce dne 17. 10. 2014 podal žádost o přiznání invalidního důchodu. Podle posudku Lékařské posudkové služby Okresní správy sociálního zabezpečení v Mělníku (dále jen „OSSZ“) ze dne 14. 11. 2014, čj. LPS/2014/2862-ME_CSSZ, je žalobce ode dne 14. 10. 2014 invalidní dle § 39 odst. 2 písm. c) zákona č. 155/1995 Sb., neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla jeho pracovní schopnost nejméně o 70 %. Žalovaný nicméně uvedenou žádost žalobce rozhodnutím ze dne 15. 12. 2014, čj. 770 120 0892, zamítl pro nesplnění podmínek dle § 38 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb. s tím, že žalobce nezískal potřebnou dobu pojištění a v rozhodném období od 14. 10. 2004 do 13. 10. 2014 mu byla zhodnocena doba pojištění pouze v délce 4 roků a 91 dnů. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce dne 29. 12. 2014 námitky, v nichž mimo jiné uvedl, že v posledních 20 letech má odpracováno 12 roků. Mimo to má od roku 2004 dobu pojištění 1 858 dnů a podmínku 5 let splňuje. Žalovaný pak žalobou napadeným rozhodnutím námitky žalobce zamítl a prvostupňové rozhodnutí potvrdil. V řízení o námitkách nechal žalovaný přezkoumat posudek o invaliditě s tím výsledkem, že s uznanou mírou poklesu pracovní schopnosti, s výrokem o invaliditě, s datem vzniku invalidity i s dobou platnosti posudku lze souhlasit. Žalovaný uzavřel, že jelikož ke dni vzniku invalidity byl žalobce starší 28 let, potřebná doba pojištění pro vznik nároku na invalidní důchod činí 5 let, přičemž podle § 40 odst. 2 věty první zákona č. 155/1995 Sb. se tato doba zjišťuje za období posledních 10 let před vznikem invalidity, tj. od 14. 10. 2004 do 13. 10. 2014, kdy žalobce získal pouze 4 roky a 91 dnů doby pojištění.

Krajský soud v Praze na základě včas podané a přípustné žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.). Vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Dospěl přitom k závěru, že žaloba je důvodná.

Podle § 38 zákona č. 155/1995 Sb. „*má pojištěnec nárok na invalidní důchod, jestliže nedosáhl věku 65 let nebo důchodového věku, je-li důchodový věk vyšší než 65 let, a stal se a) invalidním a získal potřebnou dobu pojištění, pokud nesplnil ke dni vzniku invalidity podmínky nároku na starobní důchod podle § 29, popřípadě, byl-li přiznán starobní důchod podle § 31, pokud nedosáhl důchodového věku, nebo b) invalidním následkem pracovního úrazu*“.

Podle § 40 odst. 1 písm. f) téhož zákona „*potřebná doba pojištění pro nárok na invalidní důchod činí u pojištěnce ve věku nad 28 let pět roků*“, přičemž podle § 40 odst. 2 citovaného zákona „*potřebná doba pojištění pro nárok na invalidní důchod se zjišťuje z období před vznikem invalidity, a jde-li o pojištěnce ve věku nad 28 let, z posledních deseti roků před vznikem invalidity. U pojištěnce staršího 38 let se podmínka potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod považuje za splněnou též, byla-li tato doba získána v období posledních 20 let před vznikem invalidity; potřebná doba pojištění činí přitom 10 roků. Podmínka potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod se považuje za splněnou též, byla-li tato doba získána v kterémkoliv období deseti roků dokončeném po vzniku invalidity; u pojištěnce mladšího 24 let činí přitom potřebná doba pojištění dva roky*“.

Z hlediska podmínek pro přiznání nároku na invalidní důchodu plynoucích z výše citovaného § 38 zákona č. 155/1995 Sb. je v projednávané věci zřejmé, že spor zde není mezi účastníky veden ohledně toho, zda žalobce je či není invalidní (v tomto ohledu žalovaný jednoznačně uzavřel, že žalobce je invalidní). Spor se zde týká toliko toho, zda žalobce získal potřebnou dobu pojištění. Žalovaný v tomto ohledu v žalobou napadeném rozhodnutí vyšel z toho, že doba pojištění se v případě žalobce zjišťuje za období posledních 10 let před vznikem invalidity, tedy od 14. 10. 2004 do 13. 10. 2014, přičemž žalobce v uvedeném období získal pouze 4 roky a 91 dnů doby pojištění. Jak je přitom zřejmé ze žaloby, resp. již z námitek podaných proti prvostupňovému rozhodnutí správního orgánu, žalobce má za to, že s ohledem na odpracované roky dobu pojištění splňuje. V návaznosti na výše uvedené je nutno dodat, že podstata sporu v dané věci nespočívá v (ne)započtení určité doby pojištění, ale s ohledem na žalobní body, jež lze z podání žalobce dovodit, se týká data vzniku invalidity, jehož určení je nezbytné pro řádnou aplikaci shora citovaného § 40 odst. 2 zákona č. 155/1995 Sb.

Takto vymezená sporná otázka se nicméně s ohledem na svoji povahu odvíjí především od posouzení zdravotního stavu žalobce v určitém časovém období, k němuž není soud odborně vybaven. Proto si zdejší soud i v rámci řízení o projednávané žalobě předně vyžádal posudek Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „posudková komise“), která potvrdila v posudku ze dne 9. 2. 2016, čj. 2015/5069-PH, že k datu vydání napadeného rozhodnutí byl žalobce invalidní podle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., přičemž šlo o invaliditu třetího stupně dle § 39 odst. 2 písm. c) zákona č. 155/1995 Sb. [z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu došlo následkem psychiatrického onemocnění žalobce k poklesu jeho pracovní schopnosti nejméně o 70%, přičemž rozhodující příčinou jeho dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu bylo postižení dle kapitoly V, položky 3, písm. e) přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb.]. Pokud pak jde o datum vzniku invalidity, zde posudková komise na rozdíl od posouzení žalobce ve správním řízení stanovila vznik invalidity dnem 20. 8. 2014, a to první návštěvou žalobce u psychiatra, kdy poprvé popisoval sluchové a zrakové halucinace.

Vzhledem ke zpochybnění data vzniku invalidity, z něhož vycházel žalovaný, a s ohledem na psychický charakter nepříznivého zdravotního stavu žalobce, u něhož nelze z povahy věci vyloučit vznik ještě před první návštěvou psychiatra (srov. obdobně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 8. 2004, čj. 3 Ads 6/2004-47), ustanovil soud MUDr. J. V., znalkyni v oboru zdravotnictví, odvětví posudkové lékařství, znalkyni v předmětné věci a uložil jí zjistit zdravotní stav žalobce, určit zdravotní postižení, které je rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce, stanovit datum vzniku invalidity a v případě odlišnosti závěrů od posudku posudkové komise provést srovnání s označením důvodů.

Ze znaleckého posudku uvedené znalkyně ze dne 22. 5. 2016, který byl v řízení před

soudem jako důkaz proveden, se především podává závěr znalkyně, podle něhož „k datu žádosti o invalidní důchod ze dne 12. 08. 2013 hodnotím stav žalobce jako invaliditu prvního stupně a to v přirovnání pro kombinované psychické a smyslové postižení s dopadem na schopnost uplatnit se na trhu práce. Míru poklesu pracovní schopnosti hodnotím v přirovnání podle kapitoly V, položka 7b) - 35 %“. V rámci posudku k této otázce pak mimo jiné dodala, že „u posuzovaného je roky známá porucha emotivity, ovládání, zvládání vztahů. A protože je přítomna i mentální subnorma a nedoslýchavost, tak je dopad mírně zhoršen - proto také hodnocení v přirovnání. U posuzovaného jsou doloženy opakovaně situační dekompenzace a maladaptivní chování. Hodnocení stavu jako způsobující invaliditu prvního stupně považuje znalkyně za odůvodněné, neboť je plně srovnatelné. Stanovit vznik lze obtížně, ale není v rozporu s posudkovými zásadami stanovit jej k datu žádosti, tj. 12. 08. 2013“. K vysvětlení odlišností svých závěrů od předchozích posouzení žalobce pak znalkyně především dodala, že „v posudku PK MPSV se posudkoví lékaři věnují námitkám posuzovaného a srovnávají s předchozími posudky. Nebylo uvažováno jiným směrem, než akceptování diagnózy chronické schizofrenie. V posudku je rozpor mezi akceptováním invalidizující diagnózy a dlouhodobostí, není uvažováno do takové šíře, jak je nyní provedeno znalkyní. Posudek je samozřejmě vždy dílem subjektivní, ale i subjektivní závěr musí být podložen objektivními nálezy. V posudku LPS OSSZ i v posudku PK MPSV postrádám zejména úvahu o hospitalizaci na psychiatrii, resp. nutnost kontrolované roční léčby. Navíc na ambulantní tabletové léčbě došlo ke zlepšení duševního stavu, ústavní léčba nebyla ani navržena. Základní odlišnost je vtom, že znalkyně nahlíží na osobu žalobce více komplexně a hledala posudkové podklady více do minulosti, což by mohlo mít nějaký dopad i na výplatu důchodu (dobu pojištění)“.

Z citovaného znaleckého posudku lze podle názoru zdejšího soudu dovodit, že žalobou napadené rozhodnutí žalovaného ani posudková komise ve svém posudku, který si soud vyžádal, nestanovují odpovídajícím způsobem datum vzniku invalidity žalobce. Je přitom zjevné, že v tomto ohledu se rozchází jak posouzení žalobce ve správním řízení i jeho posouzení posudkovou komisí, tak právě též posouzení žalobce ze strany soudem ustanovené znalkyně. K tomu je nutno dodat, že zatímco odůvodnění ze strany OSSZ i posudkové komise, pokud jde o závěr týkající se data vzniku invalidity žalobce, je poměrně strohé, soudem ustanovená znalkyně se touto otázkou zabývala detailněji, přičemž dostatečně a přesvědčivým způsobem odůvodnila svůj závěr o datu vzniku invalidity žalobce včetně vysvětlení odlišností svého posudku od předchozích posudkových závěrů. Jak již přitom bylo výše uvedeno, určení data vzniku invalidity žalobce je pro danou věc zcela určující. V této souvislosti je totiž nutno upozornit na to, že dle osobního listu důchodového pojištění měl žalobce v období před 14. 10. 2004 (od něhož žalovaný v důsledku nesprávně stanoveného data vzniku invalidity zjišťoval dobu pojištění pro posouzení nároku žalobce) s ohledem na výkon zaměstnání v každém roce (počínaje 1. 1. 1996) vždy plnou dobu pojištění, a to na rozdíl od období následujícího po 14. 10. 2004 (především pak od roku 2008). Jinak řečeno, nelze vyloučit, že dřívější stanovení data vzniku invalidity žalobce a tím i jiné vymezení období 10 let, v rámci nichž se v souladu s § 40 odst. 2 zákona č. 155/1995 Sb. zjišťuje doba pojištění žalobce, může mít dopad právě na naplnění podmínky splnění doby pojištění a tím i na rozhodnutí ve věci samé. Takové posouzení a rozhodnutí ve věci samé však již s ohledem na charakter soudního řízení správního nepřísluší správnímu soudu, ale musí je učinit správní orgán.

Soud samozřejmě nepřehlédl, že ustanovená znalkyně s přihlédnutím k účinné léčbě psychických problémů žalobce a absenci ústavní léčby nehodnotila jeho dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav jako invaliditu třetího stupně, ale pouze jako invaliditu druhého stupně. Jak již nicméně bylo výše uvedeno, s ohledem na předmět sporu v nyní projednávané

věci je podstatné, že i soudem ustanovená znalkyně shledala, že žalobce je invalidní, přičemž dospěla k závěru, že byl invalidní k datu dřívejšímu, než ze kterého vycházel žalovaný ve správním řízení.

Krajskému soudu v Praze tak s ohledem na výše uvedené nezbylo, než napadené rozhodnutí žalovaného zrušit (§ 78 odst. 1 s. ř. s.). Soud pak současně v souladu s § 78 odst. 4 s. ř. s. vyslovil, že věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení, přičemž právním názorem, který soud ve zrušujícím rozsudku vyslovil, je v dalším řízení správní orgán vázán (§ 78 odst. 5 s. ř. s.). V dalším řízení tedy bude na žalovaném, aby především odstranil pochybnosti týkající se určení data vzniku invalidity žalobce a v návaznosti na určení tohoto data se opětovně zabýval tím, zda je v případě žalobce mimo jiné naplněna podmínka potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod. Žalovaný přitom zohlední závěry soudem ustanovené znalkyně MUDr. Venclové, se kterými byl v dané věci v průběhu soudního řízení seznámen.

O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci úspěšný žalobce náhradu nákladů nepožadoval a vznik nákladů nedoložil.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Praze dne 31. srpna 2016

JUDr. Milan Podhrázký, v. r.
samosoudce

Za správnost:
Božena Kouřimová